

СВОБОДА **SVOBODA**
 Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
 Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1915.
 Передплата: на рік — \$24.00, на 6 місяців — \$12.50, на 3 місяці — \$6.50. Для членів УНСОЮЗУ 50% м.с. За кожен зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
 Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, додучи адресу повернення конверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
 P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07307

Посудні долею

Надрукована побіч ілюстрації-карикатура взята з видаваного в Києві, на українському мові, гумористичного журналу „Перець“ за липень 1975. До неї додано підпис: „Врати - розбійники“. „Символіка“ цієї карикатури навіяна: американська доларова гадина з двома головами — одна „свєрейського сіоніста“ і друга „українського буржуазного націоналіста“, із пораненими на лівій та з пощербленими мечами в руках.

Власне під цим гаслом проти американської „доларової гадина“ та „доларової спільноти“ українців і жидів у їхніх змаганнях за належні їм — і навіть гарантовані самою совєтською паперовою конституцією та совєтськими міжнародними зобов'язаннями — найсвобідніший людський права проходить і вся совєтська пропаганда для приховання і виправдання режимового нехтування та грубого не тільки порушення, але й суцільного заперечування тих прав. На підставі цієї совєтської пропаганди брехні й обману можна б прийти до висновку, що Совєтський Союз і з ними „прогресивне людство“ має тепер чотирьох найзаклятих ворогів: американських „імперіалістів“ і „сіоністів“, китайських „маоїстів“ поза Совєтським Союзом та жидівських „сіоністів“ і українських „буржуазних націоналістів“ внутрі того рабовласницького Союзу.

Очевидно, що „імперіалісти“ і „маоїсти“ поза Совєтським Союзом не мають причин і потреб заважати на таку совєтську пропаганду, бо вона і міняється на такому словесному палложенні. Інша справа із „сіоністами“ та „буржуазними націоналістами“, які живуть у Совєтському Союзі та є жертвами не тільки совєтської пропаганди, але й вирадинованих та найбільш жорстоких фізичних тортур і поневолення по совєтських концтаборах, в'язницях чи закладах для божевільних, а якщо вони ще не ув'язнені, то їх вважати за громадян якоїсь там нижчої класи та при кожній нагоді їх дискримінується.

Цілком природно, що в таких обставинах спільна доля, чи в цьому випадку спільна доля, посягнув людей і народи. Різні факти, також спостереження відвідувачів в Україні чи привагидні розмови з туристами з України, вказують на дуже здорове і дуже побажане поєднання між жидями і Українцями. Єднає їх не „американський долар“ чи „маоїсти“, але спільна доля під московським наравлом та спільна боротьба за спільні для всіх людей світу людські права.

Ясно, що такого поєднання між жидями й українцями совєтські верховоди найменше собі бажать та „істинно“ совєтськими методами намагаються цій дружбі перешкодити. Користуючись цим царськими вигадками про українську участь у жидівських погромах та вже своїми власними пропагандивними брехнями про вислугування українців нацистам, як і не гребуючи величкими провокаціями, совєтські верховоди намагаються розпалювати пристрасті жидівсько-української ворожнечі, щоб цим послабити грізну і небезпечну для них жидівсько-українську співпрацю в обороні спільних прав.

Із сказаного напрошється відповідний практичний висновок також і для жидів та українців поза совєтською тюрмою народів.

Г. Воєвук

„ЗАКЛЮЧНИЙ АКТ“ В РОЗУМІННІ ЦК КПСС

III

А 19-го серпня, через п'ять днів після платонічної заяви Кісінджера про американські симпатії до демократичних сил Португалії, „Правда“ в довгій статті обвинувала к е різництво Спільного Ринку, Соц. Інтернаціоналу і всі „імперіалістичні сили з їхнім пекінським „спільним“ утручанням у внутрішні справи Португалії, твердячи, що міжнародна реакція бутим то „намагається повернути розвиток політичних подій в бажаному їй напрямкові“. Офіційно ЦК КПСС, відкрито, підтримує португальську комуністичну партію, закликає до „масової солідарності з тими політичними силами Португалії, які ведуть уперту і важку боротьбу проти наступу реакції всередині країни і з-зовні, підтримати комуністів країни“. („Правда“, 19 серпня). Таке воє брехняське розуміння неутручання.

Підписавши Заключного акта з його шостим принципом про „Неутручання у внутрішні справи“, великі політики дуже догодили імперській системі большевської сваволі в її випенів національних і людських прав, щоб зберегти колосальну потугу СССР з її неклочимим рабством. Всі ж бо знають, що в російському царстві найменший вплив незгоди з політикою „непомилливої“ партії вважались протидержавним злочиним, суворо карались людей заперечення в одержуванні допомоги з-зовні. Принципи неутручання зінтерпретований за большевизмською непомилливою логікою навіворт дас змогу московській владі посилювати утиски проти людей, що стоять у боротьбі проти сваволі за національні і людські права, вбачивши навіть у моральній підтримці недоволених тоглатарною системою порушення норм, підписаних у Гельсінках.

В четвертому розділі лекції радить якнайповніше насвітлити „головні напрями протидержавної ідеології“, заперечити „буржуазні міти“ про недоліки соціалістичної системи, нединамічність економічного й соціалістичного розвитку „країн соціалізму“. В методичній розробці лекції журнал вимагає, щоб лектори розкрили перед слухачами всі намагаєні капіталістів „виклики у совєтських людей незадоволення соціалістичною дієвистію, байдужість до цінностей соціалістичного суспільства“. Знаючи добре про незадоволення населення низькою якістю виробів „отечественної“ продукції, недолугими зразками якої часто завалено крамниці, від лекторів вимагається доводити слухачам, що капіталісти будуть викорис-

товувати торгівлю в боротьбі проти „соціалізму“. Надаючи „соціального аспекту“ товарам, що завозяться до СССР, капіталісти намагаються „щоб, порівнюючи якість імпортованих і „отечественних“ товарів, споживач робив висновок на користь буржуазного виробництва“.

Кумедно, а так воно є, що не тільки ідейно-політичний і культурно-національний надбання Заходу є небезпечними для московського соціалізму, а й товари широкого вжитку для населення, за твердженням м і с ячника „М. Ж.“, є „ідеологічною зброєю і диверсією“. З напівсаного в журналі виглядає, що капіталісти, виробляючи товари доброї якості (не до порівняння з „отечественною“ продукцією московського соціалізму), думають, ає про користь, ганяючись за прибутками, а про те, як зміцнити ідеологічні позиції в боротьбі з соціалізмом.

Видно, дуже боється зовнішніх впливів, ерозії ззовні, коли до такого договору місячник, що є під наглядом міністерства, очоленого А. Громико. Мабуть, прорухувались американські бізнесмени що, сподіваючись на великий розмах торгівлі товарами для населення, підтримували навіворт передні деталі з брехняським миротворенням. Технічне обладнання Москва мупуєна купувати, а товари широкого вжитку для населення небезпечні „соціалістичним аспектом“. Від їх імпорт можна відмовитись, або обмежитись імпортом з колоніальних країн московського царства.

Боючись економічної ерозії, що „може спричинити незрілі настрої“, журнал вимагає „концентрувати увагу слухачів на тому, що соціалістичний і буржуазний способи життя треба порівнювати за головними критеріями“, а не за рівнем добробуту з його кількісними показниками. А головними критеріями у конституції дуже багато: тут і свобода на „всєбічний розвиток людини“, для того ж обслуговує А р х іпелатом ГУЛагом „неісходимі“ простори імперського царства; і психіатричні заведення в системі КГБ, тут і відсутність „експлуатації“, в саступає рабська система колективної відповідальності — „кругова порука“ у всеохоплюючому соціалістичному змаганні; і братерська рівність націй з єдиною державною опікою „великаво рускаво народа“ та „атеистичною гордістю“ в боротьбі з національними ідеями неросійських народів.

В п'ятій кінцевій частині методичної розробки лекції, при насвітленні боротьби з капіталізмом, пригадуючи про виконання класової чуй-

ності, журнал переспівує давній лєнінсько-сталинський вказівка про „капіталістичне“ оточення, про всі вади капіталізму і його „закономірну“ загильбел. Від лекторів вимагається наголосити, „що в ідеології та й у всіх інших сферах відносин з капіталістичним світом соціалізм є в історичному наступові“. А міжнародне відпущення (з його заключним актом, треба додати), створює „більш сприятливі можливості для пропагування класової міжнародної політики КПСС, посилюючи ідеологічний вплив соціалізму на найширші кола населення, суспільний і політичний тежі“.

Згадавши про „стійких і надійних“ імуних до можливого впливу буржуазної ідеології“ кадри, журнал пропонує підсовєтським людям наступати „на всьому фронті“, „Совєтський Союз, соціалістичні країни мають всі можливості, щоб розгорнути ідеологічний наступ на всьому фронті. Ці можливості дають зміну у співвідношенні сил у світі на користь соціалізму і поглиблення загальної кризи капіталізму“, над чим посилено працює кремльська політика з її дипломатичним і КГБвським корпусом.

Ускладнення в економіці капіталістичного світу, в яких ідеологічні жерці большевизму бачать кризу, підкріплюють, а іноді й створюють, агадані вище „корпуси“. А великий бізнес ганяючись за зисками, в миротворному тумані допомагає тому. Ще не забуває допомога 1972 року, коли американські торговельні компанії, міжнародного засягу в дії, тихо продали большевизмському урядові біля 30 мільйонів тонн збіжжя, що спричинило різке підвищення цін в ЗСА. Большевизмська преса називала його ознакою „закономірної“ кризи американського капіталізму. Допомога „інтернаціональної“ системи большевизмського рабства, на якій міжнародний капітал добре заробив, фінансували платинки податку ЗСА. Подібне заповідатся і в цьому році.

В заключній частині лекції „М. Ж.“ радить обов'язково наголосити слухачам, що „ідеологічна війна“, як то вчив Лєнін, не припиняється, в ній не може бути переривки. Таким змістом „навіворті“ кадри в імперському царстві СССР, готуючи їх здійснювати принципи Заключного акту. Вивчаючи його „Ізвєстія“ наводять слова президента Форда, який відіжджаючи з столиці Фінляндії, на східних президентських літаках буди то сказав кореспондентам, що „після зустрічі в Гельсінках світ стане кращим як був“ („Ізвєстія“ 16-го серпня).

Роками старанно підготовлена московською дипломатією конференція для безпечі і співпраці в Європі скінчилась ще одним потуганням учасників заключної наради світовому ликові, втіленому у країні — покручі, що йї назва СССР з його (Закінчення на стор. 4-й)

Мирослав Стиранка

ПОМИЛКОВА ОЦІНКА — ПОМИЛКОВІ ВИСНОВКИ

3

Еміграція і Самостійні Позиції

В Гришко є проти конфронтації наших власних сил з ворогом, бо вони заслабля для такої конфронтації. Він пропонує використати (доля ворога) слабості, що лежать у протиріччях між совєтською національною теорією і практикою, яку саме й використовують опозиційні сили в Україні, борючись за демократизацію й українізацію та за здійснення конституційних прав — національних і громадянських. Даві він пропонує боротися за ці права спільним фронтом з усіма іншими народами, включно з росіянами, з російським демократичним рухом.

Навряд, чи є хтось навіть з найрадикальніших на еміграції, який заперечував би сучасну тактику національної боротьби на наших землях, яку там створюють, використовуючи протиріччя між паперовими і дійсними правами України і вимагаючи їх здійснення, і хотів би перевести в Україні революцію. На практиці здійснюється в Україні боротьба спільним фронтом разом з ліберально-демократичним російським рухом, з такими людьми, як Сахаров та інші.

Проте гостро дискусійною є пропозиція В. Гришка, щоб і українська еміграція застосувала цю саму тактику боротьби, тобто зрештувала на практиці зі свого гасла самостійності. На нашу думку, така політична тактика еміграції не дала б бажаних практичних користей для руху спротиву в Україні.

Ця тактика могла бути ще корисною тоді, коли існували надії, що українські комуністи на чолі з Петром Шелестом здійснять свої наміри по поширенню республіканських прав. Хочемо звернути увагу, що і в Україні великою мірою піддали ревізі легально-конституційні реєми боротьби, чого хоч би доказом є останній 7-8 випуск „Українського вісника“.

Нагадаємо, що в першому випуску цього самвидавного журналу говорилось про те, що за своїм змістом „УВісник“ — цілком легальне і конституційне явище. Сьогодні жі тези, наслідком змінних обставин, наслідком укладу Шелеста й пов'язаних з ним надій — піддану великою мірою ревізії. Це безумовно, не означає, що українські опозиційні кола відійшли від тактики боротьби за здійснення конституційних прав України, ця тактика в сучасних умовах єдино можлива. Але, мабуть, її уважають тільки засобом боротьби, засобом активізації мас, без можливостей здійснення.

У зв'язку з цим звученням політичної акції нашої еміграції до „змагання за

демократизацію й українізацію в рамках загального руху в Совєтському Союзі, за здійснення формально існуючих конституційних прав... що включають і право виходу України з СССР“, відхід української еміграції від її самостійних вимог привів би великою мірою до послаблення моральних позицій руху спротиву в Україні, до повного зведення української проблематики на рейки „внутрішньої справи“ СССР, чого саме й прагне совєтський режим й робить у тому напрямі міжнародні заходи, от хоч би в постановках останньої конференції безпеки в Гельсінках.

Що таке російський імперіалізм?

Особливо контрверсійним є теж і міркування В. Гришка на тему російського імперіалізму. Він повністю приймає тезу деякої частини російської опозиції, зокрема якразово висловлена А. Солженіциним і його прихильниками, що не російський націоналізм та імперіалізм винні в сучасному поневоленні неросійських народів, а „диктаторська кліка різнонаціональної компартії, що використовує російські шовіністичні тенденції в своїх цілях“.

А як же тоді, запитаємо, стоять справи з колишнім предтечею сучасного російського большевизму, царсько-російським імперіалізмом? Він також використовував для своїх цілей і німців, і українців, і грузинів, і навіть поляків для будівництва російської імперії. Він теж намагається здійснити „національну єдність“ й перетворити багатонаціональну імперію на національно-єдиний. Чи тоді також тільки „диктаторська кліка“ вже не „різнонаціональною компартією“, а „різнонаціонального царизму“ використовувала російські шовіністичні тенденції? Тим часом суть російського імперіального шовінізму, поза фразеологією, в нічому не змінюється, що сьогодні підмічується китайськими комуністами. І ось тут, не в комунізмі, не в „різнонаціональній компартії СССР“ лежить база сучасної національної політики СССР. Відомо, що якийсь досить короткий час змагався в СССР інтернаціональні сили з російськими шовіністичними тенденціями, але перемогли російські тенденції, зв'язку з чим наступила в СССР повна дегенерація як комуністичної ідеології, так і комуністичного будівництва.

(Продовження буде)

З НАШИХ БУДНІВ

Покриджена Волинь

Інокли сам не значив, коли, як і навіщо біди собі напустили. Отак автор цієї радкіс написав собі клоноту своїм власним бейлетомом у „Свободі“, п. з. „Демка діється криеда“. Чому, мовляв, на клантику України в Америці, тобто на Союзі, немає ніодного будинок ги навілйону, який гордо носив би лємківську назву, — від такої, скажемо, Криниці, Сянока ги Балисроду?..

Недовго треба було ждати на відгук шановного гига, бо десь так, через два тижні, надійшов лист з річної Філадельфії, від доброго приятеля Івана Івановича.

„Якщо з Вас, Іване Степановичу, — пише мені Іван Іванович, — такий великий соборник, якщо Вас так серце болить за бідну Лємковину, що вона не підстає на Союзіні свого павільйона, то чому, питаю, серце Вас не заболить за нашу книжку Волинь?!. Ану знайдіть мені на клантику України хоч би один павільйон, чи мотель, що гордиться б своєю історичною назвою від Дубна, Луцька, Остродіа, а хог би від села Дермані?..“

„Адже в цій знаменитій Дермані, — продовжує Іван Іванович, — прийїдов на світ найзнаменітїший прозаїк еміграції, автор трилогії „Волинь“, Улас Олександр Самчук, якого 70-річчя відзначає в цьому році вся діаспора! А в місті Остродіа знову першу, постійну українську, — тоді це тільки руську, — друкарню, з якої вийшла на світ Важкий „Острозька Вісіль“. Якби наш волинський земляк, князь Константин Острозький не запровадив друкарства на Русі, Ви ще й досі ходили б безбродітний, а з Вами всі українські журналісти, живі, мерті і ненароджені. Навіть сам Іван Тьштор не мустив би в рух свого пресоного концерну у Львові, який в нього не стали були на працю волинські жиди - лінотиїсти з Луцька і з Почаєва!“

Такого мені нагородив дорогий Іван Іванович, так мене, як казали за неїжки Австрії, обшторчував, що не доведи Господі! Та йіє наківав наліччєм, то мені змне головує чі 7-го Волиньки з Торонта, отє саме, що недавно видало „Друкм“ книжку „Зібрання творів“ свого славного земляка, Оста Олексі Стефановича, І, скажіть, завіщо така налість на мою голову?.. Чи то я видумлюю назви союзієвським павільйонам? Чи я Уравава Союзієвськи, або який інша союзова ишишка?.. Чи я тому винен, що нан Володимир Кєас так погуцилиєсь цього літа, що перебрєсь за Петра Шикєрика та й парадє по Союзієві в кєребані, китари і геронає гєгаєз, з дєзобєнок гєрєз плєчє і з тєпїрєм у руні... А в оєакційному гислі „Дєса Мисити“ нан мєстєвє Еєко чє й додєв йому трємбїтї!“

Іскер

Ярослав Падох ОБОРОННА БАШТА (Слово з нагоди посвячення нової церкви в Кергонкеві)

Коли рівно 920 років тому в нашу сиву церкву й державну давнину Блаженний Іларій, перший київський митрополит русин - українцевий, у своїй знаменитій церковній, мовній і літературній пам'ятці „Слово о законі і благодаті“ славив великих князів Володимирів Великого й Ярослава Мудрого, то з несприхваною гордістю згадав, що володіли вони не в якісь невідомі крає, але в землі, що є відомо до всіх кінців світу.

Якщо годиться порівнювати велике з малим, давнє зі сучасним, то нехай буде вільно з повним правом і з невідомим адвокатом сказати, що сьогодні, посвячено зруб нової Божої святині, не в якийсь невідомий оселі, але в громаді, яка відома єсть у всіх сторонах нашої заморської спільноти, а то й далеко поза межами нашого ко-

нтиненту. Бо чи ж не є тутешня громада і її „високий замок“ — Сорозівка літньою столицею американської України!

Чи не гуртують її „неділний й святячий Богослужби в літньому часі“ — досі під селенням вітням дубів Союзівки — більше вірних, як деякі великі муровані церкви туюро, то з несприхваною гордістю згадав, що володіли вони не в якісь невідомі крає, але в землі, що є відомо до всіх кінців світу.

Якщо годиться порівнювати велике з малим, давнє зі сучасним, то нехай буде вільно з повним правом і з невідомим адвокатом сказати, що сьогодні, посвячено зруб нової Божої святині, не в якийсь невідомий оселі, але в громаді, яка відома єсть у всіх сторонах нашої заморської спільноти, а то й далеко поза межами нашого ко-

Хоч сьогодні посвячено наріжний камінь, то вже зовнішні контури церкви викинені й вже можна оглядати її підплати її красу, виїмкову акустику й практичність. За мірамірами громади й плямички архітекта нова церква є достосована до потреб невеликої парохії впродовж року і до вимог вєстеро численної вакційної громади „Союзівки“. Відшукувши половину великої рухомої стіни, що виходить

на критий кружанок, вона без труду міститиме одну і другу.

Викінчений назовні корпус церкви, зокрема її купольні башти, дають змогу досліджувати її пов'язаність із нашим традиційним церковним будівництвом.

Церковне будівництво на Україні має особливе значення. Наша історична доля приверла власне церковну архітектуру бути репрезентантом нашої архітектури й азагалі. Довгі доби бездержавності чи піддержавності відтіли нас від державного будівництва та створення його національного стилю. Рання втрата давняного шару населення позбавила нас панського будівництва. Слинне будівництво, яке безперервно продовжувалося також в умовах неволі, було будівництвом церковним.

Залишимо знавчим вирішувати чи існує зовсім оригінальний український стиль у церковній архітектурі. Ні київська Софія, ні львівський Юр — наші церковно-національні святині й символи, це не пам'ятники оригінального українського стилю й навіть не твір виключ-

но українських майстрів. Всі архітектурні стилі, що обігли світ й прийшли на Україну, там піддали значним змінам, перетворившись у горній українського мистецтва гоні. Мабуть не помилюся, коли скажемо, що найбільш українським є стиль стародавніх сільських церков, хоч, як пише київський дослідник церковної архітектури на Україні й автор великої книги про них, Г. Н. Логвин, „народні майстри були обізнані з досягненнями світової архітектури й творчо засвоювали їх. Очевидно, в кінці ХІІ, або на початку ХІХ ст., паралельно з проникненням рис готичи в кам'яну архітектуру, вони з'являються і в дерев'яному будівництві, саме в тих елементах, які становили найбільш „рухому“ частину композиції мас — візантійська башта. На них виліпують височинний готичний шпиль — спершу один, а згодом — з чотирма маленькими баштами, на рогах в основі покрівлі. Башти строного типу з одним шпилем є в двох церквах села Руське-Поле (заснованого, можливо, ще за домогонських

часів). Церкви ці — дуже оригінальні, невеличких розмірів і сурових форм — донесли до нас мову готик“.

Погляньмо, хоч би крізь вікно цієї залі, де відбувається наша гостина, й побачимо, де шукати первозорної цієї церкви й який її віковий родовід. З-поміж чотирьох малих „оборонних“ веж-башт ось-ось побачимо княжий лук з ХІІ чи ХІІІ століття, чи козацький мушкет, а то й гармату із Запоріжжя. Ця церква, ще заки по темні на гармачому сонці й від зливиш доща, вже тепер гомонить про сиву давнину нашу.

Вона не подібна до ніякої церкви, зображення якої на друковане у збірниках наших найстаріших й найбільш типових церков. Але в ній спостерігаємо їхні стародавні типові елементи. Залишаючи факхову оцінку фавізіам, архітектурі й мистецтвознавцям, мабуть безстраху за помилку можна твердити, що вона, хоч сперта на старих, віковий узорах, є насікрізь оригінальна. І тому можна сподіватися, що вона вийде в історію нової української архітектури.

ри, а з нею й ця парохія й ті, які цю церкву плянували, будували, фундавали й посвятали.

Оригінальність цієї церкви приводить нас до важливого питання, чи дійсно наші творчі сили на еміграції повинні в мистецтві, зокрема в архітектурі, давати копії-репліки нашого національного мистецтва, щоб при їх допомозі знайомити українців і нашу молодь, народжену поза Україною, з нашою культурою? Чи навпаки, опираючись на національні традиції, давати творити нові, тобто твори творити. Вирішення цього питання бодай в ділянці архітектури нехай полегшить той сумний факт, що більше як півстоліття наші церкви не будувалися на центральній Україні, а понад чверть століття на Україні західній! Чи може надовше залишитися білою і незаписаною карта півторічної історії нашої архітектури!

Вез сумніву головним завданням нашої заморської громади й взагалі еміграції є творити те, що не творить, бо заборонене в Україні. Продовжувати перерву й

насилно ланцюг вільного і повного життя та творчості українського народу у всіх ділянках культури, зокрема в ділянці церковної архітектури. Це церква і ряд нових оригінальних українських церков у Канаді запланованих нашим почесним гостем, професором архітектури Радіславом Жуком, які здобули похвальне відомлення мистецтвних кіл, відповідають цим вимогам, і це твердження є чи не найбільше признание, яке український мистець, зокрема архітект, може дістати не тільки від відчуженої жєргонської парафії, але й від всієї нашої національної громади, яка дбєє про дальший розвиток української культури в чорну добу її безперервного „далувського“ нищення.

Принілеєм о, парохіа Івана Мака і обов'язком місцевої громади є відмітити й їй завити в це велике свято й піростих його праці і посвятити тих осіб і установ, які трудилися для здійснення цієї (Закінчення на стор. 3-й)

ОБОРОННА БАШТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

оригінальної святині. Їм і залишалося це зобов'язання. А зібраним тут слід згадати теплий словом з нагоди вступного посвячення церкви і до того ж десятиліття тутешньої парафії людину особливих священних громадських і особистих прикмет, першого пароха цієї парафії, о. Ієромонаха Любомира Гузара. З його п'ятирічним побутом у парафії назавжди пов'язалося її розбудова і будівництво її церкви. Сподіваюся, що висловлю пошани усіх приватних і публічних, складових хоч і на віддалі о. Гузареві признання і подяку за його труд і що для нього буде напевно найціннішим — запевненням постійної приязні, слів якої те ж саме, що і віддалі, ні року. Нехай ці слова та пожелання дають і якнайбільшій службі для добра рідної Церкви, Чину і Народу дійдуть до його монастирських і далекому Кастель Гондольф.

На закінчення цього слова згадаймо спільно однією родиною об'єднаною родиною.

Совєтські техніки замінили американських спеціалістів в Ляосі

Бангкок, Тайланд. — Юнайтед Пресс Інтернешнел інформує, що уряд Ляосу погодився прийняти оферту Совєтського Союзу, який запропонував вислати до Ляосу 1500 своїх спеціалістів різних ділянок, які мали б замінити американських спеціалістів, що у зв'язку із зміною політики і неприхильного до них наставлення, мусили покинути цю країну. Англомовний щоденник „Ди Бангкок Пост“ цитує міністра закордонних справ у ляоському уряді, який, що мовляв, Ляось воле прийняти совєтських техні-

Д-р Роман Дікун — новий лікар в Торонті

Роман Дікун син проф. інж. Остапа і Маргарити Дікун завершив свої студії на Торонтоському університеті — ступенем доктора медицини. Він покінчив свою середню освіту, в знавній школі Алер Канада коледж, де здобув різні освіти, включно з Онтаріо Сколашшип. Його ім'я є поміщене в Лейдла Гол серед визначних студентів цієї 150-літньої школи. Був прийнятий на Торонтоський Медичний Факультет по двох роках університетських студій. Під час медичних студій одержав Р.І. Гаррис Авард — це срібна чаша і грошова нагорода. Написав і опублікував працю з ділянці ортопедії; яку поміщено в Медичному журналі Торонтоського університету. На медичному факультеті він сповняв інші визначні функції під час студій, був членом Комітету, вирішував прийняття студентів на студії медицини в Торонтоському університеті. Закінчив з відзначенням Курси Українознавства ім. Григорія Сковороди, також декілька класів студій гри на фортепіані в Музичній Роял Консерваторії.

Протягом довгих років Роман був активним членом Пласту. Закінчив визначно Ляосів Школу і займав різні посади в цій організації і сьогодні — він член Старшого Пластового Куреня — „Бурлак“. Під час студій був активним членом Українського Студентського Клубу. Від кількох років був ініціатором створення гуртка медичних студентів при Українському Медичному Товаристві в Торонто, де нині є коло тридцять студентів. Як референт зовнішніх справ того товариства зосереджує свою увагу, головним підготування інформації в них і склади для зацікавлених в медичних студіях.

Д-р Р. Дікун закінчив свій „інтерншип“ в Торонто Джералд Госпітал.

Вище поданий перегляд миналого: студій, суспільної праці, успіхів і відзначень виразно підкреслює Романа талановитість, відданість і працьовитість.

Проф. д-р Богдан Дікун стрийко

ЗВЕРТАЙМО НАШІ СКАРБИ

На що тему повільно з час від часу закликує у нашій пресі, але на закликах переважно і кінчається, бо нема у нас такої центральної установи, яка б цією справою серйозно займалася. А справа немаловажна. Знаємо з історії скільки таких скарбів вже пропало, чи то з причини воєнних дій, чи руками наших „вороженьків“, які не щадили архітектурних творів, музеїв, книгозбірень, чи подібних пам'яток нашої культури. Таке знищення різних способами продовжується і тепер, тому треба рятувати те, що можна ще врятувати.

Мені йдеться про одну ділянку народної творчості, а саме про народну пісенну творчість. Правда, багато наших піснених скарбів зберегли в минулому наші етнографи, і ці скарби записані й видані науковими інституціями та тим самим забезпечені від забуття. Але життя приносить усе нові твори, як відображення подій, подія бо кожна в житті народу відбивається в народній творчості, в народній поезії та пісні.

В часі Першої світової війни зібрав я був дещо подібного матеріалу, який прислав мені наші воляки з воєнних фронтів, у більшості автори тих пісень чи віршів. Були між ними твори різної вартості, записані часто-густо невірною рукою на картках паперу, або й у зошитах. Були там особисті переживання, були й описи тогочасних подій та настроїв.

Події, які переживав наш народ у часі Другої світової війни і після неї, в часі примусової мандарини з батьківщини в чужину, життя по таборах, виїзд у далекі країни, — усе це залишило певно сліди в народній пісні. А час „визволення“, арешти, вивози, розлука родичів і подібне, чи це не залишило слідів у народній творчості? А воєнні дії УПА та інших наших військових формацій, хіба не оспівані вже в нашій народній творчості?

Певно, що так, але чи воно записане і десь зберігається? Ледве. На батьківщині, хоч там працюють наші етнографи, але вони можуть збирати лише те, що дозволене, що славить сучасне „щасливе“ життя, а не

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЯ СПРАВІ ДО ВИКОНОВОГО РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ

Д-р СТЕФАНІЯ ГУК

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

продовжувати лікарську практику

Канцелярія при 90 Lenox Street, Newark, N.J.

буде відкрита почавши від 2-го вересня в

понеділки, вівторки і п'ятниці

від 6:30 до 8:00 год. вечора.

Тел.: (201) 375-8761

КОНКУРС

УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. Д-ра Д. ПІСНЯЧЕВСЬКОГО НА ЕКОНОМІЧНУ ПРАЦЮ

1. Український Вільний Університет розписує оцім КОНКУРСІМ ім. Д-ра Д. ПІСНЯЧЕВСЬКОГО, економіста-теоретика і кооперативного діяча (1898-1936) на працю з ділянці української економіки.
2. Нагороджена праця з дотовна сумою 600 ам. доларів.
3. Праця має мати найменше 4 аркуші друку (64 сторінки, або 160.000 удебів) і має бути оригінальним прирчком до студій з ділянці української економіки в найширшому розумінні слова. Вже друковані праці не будуть брали до уваги.
4. Праця призначена на конкурс мають бути надіслані до 31 грудня 1975 р. Вони мають бути переписані на машині найменше у двох примірниках із малою інтервалом. Кожна праця має бути позначена автором шифром чи псевдонімом із зазначенням конвертою, на якій буде поданий той самий шифр чи псевдонім, а у конверті буде подане прізвище й адреса автора.
5. Жюрі буде складене із 3 осіб. — із двох професорів УВУ та представника факульту, визначеного фундаментами нагород.
6. Вислід конкурсу буде проголошений до 31 березня 1976 р. у пресі.
7. Нагороджена праця стається власністю УВУ. Якщо вона не зможе попитися у виданнях УВУ, а автор хоче її використати, може це статися тільки за порозумінням із Ректором УВУ, при есенціальній виданні має бути зазначено, що праця нагороджена на конкурс ім. Д-ра Д. ПІСНЯЧЕВСЬКОГО.
8. Гроші, призначені на нагороду, є передані до УВУ й забезпечені в банку.

Ректорат

Українського Вільного Університету
UKRAINISCHE FREIE UNIVERSITÄT
8 München 80, Pienzenauerstrasse 15, West Germany

Нововисвячений о. Роман Големба відправив у Бостоні свою першу св. Літургію

о. Роман Големба

Бостон, Масс. — Дня 10-го серпня ц. р. в часі відпусту в Сіоксбург, Владика Йосиф Шмюндок Стемфордський єпископ, уділив єрейських священств отцеві дяконові Романові Голембі.

Першу Свату Літургію відправив о. Роман Големба, 17-го серпня ц. р. в Бостоні, в українській католицькій церкві, Христа Царя, до котрої він належав. В супроводі вірних і церковної процесії впроваджено о. Романа Голембу до церкви, котра була виповнена вірними. Свату Літургію розпочав о. Роман Големба в почті священників: полковника Йосифа Скульського, о. монсеньйора Климентія Прийма, о. Степана Чомка, о. Романа Терлецького. — Під час Служби Божої гарно співав парафіяльний хор церкви Христа Царя в Бостоні під диригентурою Степана Дашка.

Цікаву проповідь про покликання до священничого стану і завдання молодого нововисвяченого душпастиря виступив репрезентант Владика Йосифа Шмюндюка зі Стемфорда, канцлер семінарії св. Василія Великого у Стемфорді професор о. монсеньйор Ленід Моско.

Другу проповідь українською мовою виступив о. Еміліян Шараневич, колишній парох цієї церкви, котрий розповів вірним як він пізнав мало, дуже скромного і побожного хлопця Романа, і заважив в нього покликання до священничого стану. Отець Шараневич ним зацікавився і допоміг йому вступити до семінарії св. Василія Великого в Стемфорді. Свату літургію була звеличена великим числом вірних, які приступили до Святого Причастя.

Після Богослуження о. Роман Големба благословив вірних стискуванням їх голів. На Святий Літургій був також прийнятий парох української православної церкви св. Андрія в Бостоні о. прот. Митрофан Пахолок.

Після Сватої Літургії, в залі при церкві Христа Царя, відбувся святий обід, що його влаштувала для вшанування нововисвяченого о. Романа Големби його родина. Спільну трапезу відкрив майстер церемонії о. Степан Чомко також колишній парох цієї церкви, як також він багато допоміг о. Романові Голембі в його студіях. Відкриваючи спільну трапезу, гостей привітав о. С. Чомко, далі слідувала молитва, по котрій майстер церемонії о. Степан Чомко запропонував пост, описав всі присутні відповіли молитви, по котрій майстер церемонії о. Степан Чомко запропонував пост, описав всі присутні відповіли молитви, по котрій майстер церемонії о. Степан Чомко запропонував пост, описав всі присутні відповіли молитви.

Після обіду промовляв о. Роман Дікий з Менчестеру, Нью Гемпшир; він згадав про родину, з якої вийшов нововисвячений душпастир, підкреслюючи, що вже з його родини, попередньо по стороні матері були предки священників. Далше слідувала промова о. Еміліяна Шараневича з Гемпстеду, Н. Й., він підкреслював працю, яка чекає молодого священника в теперішніх часах, не тільки на релігійному, але й на національному полі. Відтак говорив о. монсеньйор Климентій Прийма, котрий знає нововисвяченого і його родину ще з Бразилії, з'ясував, яку велику працю мусить сповняти в теперішніх часах священник, в той час, коли ворог старастається знизити нашу Українську Католицьку Церкву, витрати можна тільки тоді якщо будемо всі з'єднані, і слухати поради своїх провідників. Теперішній парох церкви Христа Царя, полковник о. Йосиф Скульський говорив про прикмети і святість нововисвяченого душпастиря, представляючи також ситуацію великого браку священників, вже тут в Америці, ще гірша ситуація в Україні, де майже всі священники є на викидні, а нових ворог не дозволяє висвячувати. Велику роль в покликанні на священників відіграють батьки, вони повинні молитися, щоб Бог дав їхнім дітям покликання до монашого і священничого стану, й тому подружжя Голембів нехай буде прикладом і зразком.

Д-р Іван Дікон

УКРАЇНСЬКА ДІТЯЧА СВІТЛИЧКА ВЧІТЬ ВАШУ ДИТИНУ ПІД ОДНІЄМ МОВИ

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ Б. П. АРХІЄПІСКОПА ІОВА

запрошує все Українське Громадянство і Організації взяти участь у

ПОСВЯЧЕННІ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ

Б. П. АРХІЄПІСКОПА ІОВА

що відбудеться

в суботу, 13-го вересня 1975 року

на ЦВІНТАРІ в САВТ ВАЛДІ БРУКУ, Н. ДЖ.

Порядок дня:

- Год. 10:30 — Приїзд і реєстрація учасників.
- Год. 11:00 — Заупокійна Служба Божа.
- Год. 12:30 — Акт посвячення, слово Преподобного Митрополита Мстислава, ген.-шт. ген.-пол. П. Шандрука і о. кап. І. УД. УНА В. Левинського.
- Год. 1:15 — Тривола.

Чисельною участю вшануємо пам'ять Покійного Владика І.

Інформації про нацистських злочинців

Бонн. — Ройтере інформує, що речник міністерства закордонних справ Німеччини Федеративної Республіки передав Найвищому Судові в Карлсруге прохання уряду ЗСА про видачу документів і згодних 50 воєнних нацистських злочинців, які тепер проживають в ЗСА і що це прохання буде в якнайкоротшому часі позитивно подано. Він при тому додав, що така прохання американського уряду вплинула в липні ц. р. і вона була передана компетентним чинникам німецького уряду.

3 Волі Всенішнього 25-го серпня 1975 року, о год. 3:20 по пол., відійшов у Вічність

св. п. митроф. протосрей о. СЕМЕН ІВАЩЕНКО

сотник Армії УНР та дозволений настоятель Української Автокефальної Православної Церкви св. Андрія Первозванного в м. Клязменді, Огайо.

Панахида та похорон Покійного відбудеться в такім порядку:

ПАНАХИДА в середу, 27-го серпня, о год. 7:30 веч. в УАЩЦеркві св. Трійці при Сирентон Роуд.

ПОХОРОН — в четвер, 28-го серпня 1975 р. о год. 9-ї рані, з цього ж самого Храму Тло буде перевезено до Баміду Бруку, Н. Дж., де в п'ятницю, 29-го серпня 1975 р. о год. 10-ї ранку буде відслужений чин Лиги в Церкві-Панахиди до будуть поховані Ного Тіло Осетани.

В глибокій смутку про це повідомляють:

пані-матка — МАРИЯ

доньки: КАТРИНА

і ОКСАНА

зять — СВЯТОСЛАВ

внуки — ВСЕВОЛОД і ЮРІЙ ПЕТРИВ

сестра пані-матки — ПІДА з музеем

ВОЛОДИМИР, синами ЯРОСЛАВОМ

і ОЛЕГЕМ і дружиною — СЕРГІЙЧУК

родина — МАТІЯ СЕНІК з синами

ІВЕНА СЕРГІЙЧУК

та блівачка і дальня родина

У день Панахиди 1975 р. під час, коли Української Телесної, традиційно згадується про поришення УСЦК, бри-ушине нам неслуго, донька і сестра Товариша, шлюбно Товариша, доброго і заважного Товариша, прикладного Громадянина

Д-ра ВОЛОДИМИРА ГУКА

якого мило і приємно, як дозволити, випробуваного

Прийма, сердечно згадуватимуть Члени

КАТМАНЬКО-ЛЕНЕТАРСЬКОГО КЛУБУ

ВІП. Родичі, Товариства та Української Громади

висловлюють глибокі співчуття.

ПРОВІД ОСЕРЕДКУ ПРАЦІ УЛАДУ ПЛАСТУНІВ СЕНІОРІВ в НЮ ЙОРКУ

понадміс, що в Сороковий день смерті

Б. П. ПЛАСТУНА сен. кер.

ЗЕНОНА КОРЧІНСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в п'ятницю, 5 вересня 1975 р.

о год. 7-ї вечора

в церкві св. Юра в Ню Йорку

Просимо згадати Покійного в цей день в своїх молитвах.

В Сороковий день СМЕРТІ нашого Дорогого і Незабутного МУЖА і БАТЬКА

Б. П. ПЛАСТУНА сен. кер.

ВСЕВОЛОДА ФОРОСТИНИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

для 6-го вересня 1975 року

о год. 8:30 ранку

в українській католицькій церкві

св. Миколая в Брукліні, Н. Й.

Про молитви за душу Покійного просить

Родина, Приятелі і Знайомих,

в глибокому смутку:

дружина — ОЛЕНА

син — РОМАН

і Родина

ПОЖЕРТВА

У пам'ять нещадно померлого дня 22 червня 1975 р. мого Найдорожчого СІНА

Б. П. ЯРОСЛАВА МАТВИВА з Чикаго

зложил свої пожертви п-но Стефан і Стефанія МАРИ-

ЛІВ з Детройту — 40.00 дол. і п-н Юлія ВІДРОСЬКА

10.00 дол. — разом 50.00 дол., які я широкі подяку

передаю на Фонд Катедри Українознавства при

Гарвардському Університеті.

МАРИЯ СІЧКОВІЧ — мати

